

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Theologica polemica, dogmatica, speculativa et moralis -
Cod. Ettenheim-Münster 254**

Bulffer, Gervas

[S.l.], 1788

Caput 4tum

[urn:nbn:de:bsz:31-128393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128393)

De differentia inter legem naturae
et moysi.

N. 50.

a Rom. 3. i.

b Rom. 2. 29.

c ibi v. 14.

Cum Judaei ex data sibi lege gentes condemnabant,
et gratis Dei indignos judicabant, atque de circum-
cisione sua et propria abrahae gloriabantur.
S. Apostolus Paulus eos sic arguit: "quid ergo
" amplius Judaeus est? aut quae utilitas circumcisionis?
" multum per omnem modum. primum quidem, quia
" credita sunt illis eloquia Dei, id est, oracula et
" promissa Dei, leges divinae et scripturae sacrae.
" quid ergo? prodeffimus eos? nequaquam. causati
" enim sumus, Judaeos et gentes omnes sub peccato esse
" circumcisio quidem prodest, si legem observes. si
" autem provocator legis sis, circumcisio tua pro-
" putium facta est. nam si, proputium iustitiae legi
" custodis, nonne proputium illius in circumcissione
" reputabitur, et quod ex natura proputium est et
" legem consumat, nonne te judicabit, qui per
" litteram et circumcissionem provocator legis es?
" non enim qui in manifesto Judaeus est, neque qui
" in manifesto in carne est circumcisio, sed qui in
" abscondito Judaeus est, et circumcisio cordis in spiritu
" non littera, cuius laus non ex hominibus, sed ex
" Deo est. nam licet gentes legem non habeant,
" naturaliter tamen ea, quae legis sunt, faciunt, et

sic eius modi leges non habentes: ipsi sibi sunt lex,
 qui ostendunt apud legis scripturam in cordibus suis,
 testimonium reddente illi conscientia ipsorum,
 et inter se invicem cogitationibus ac factibus, aut
 etiam defendentibus. quid ergo in lege gloriaris,
 dum per provocationem legis deum in honoras?
 gloria igitur et honor et pax omni operanti
 bonum: iudeo primum et graeco, non enim est ac-
 ceptio personarum quod deum. quisquis enim sine
 lege peccaverunt, sine lege peribunt, et quisquis
 in lege peccaverunt, per legem iudicabuntur, non
 enim auditores legis iusti sunt quod deum, sed facto-
 res legis iustificabuntur. ubi est ergo gloriatio
 tua? exclusa est, per quam legem? factorum?
 non sed per legem fidei. arbitramur enim iustificari
 hominem per fidem sine operibus legis. an iudeorum
 deus daturus? nonne et gentium? imo et gentium,
 quoniam quidem unus est deus, qui iustificat
 circumcisionem ex fide et praeputium per fidem.
 dicimus enim, quia reputata est abrahae fides ad
 iustitiam. quomodo ergo reputata est? in circum-
 cisione an in praeputio? non in circumcisione sed
 in praeputio. et signum accepit circumcisionis sig-
 naculum iustitiae fidei, quod est in praeputio, ut sit
 pater omnium credentium per praeputium, ut reputetur
 et illis ad iustitiam. et sit pater circumcisionis non is-
 raelitum, qui sunt ex circumcisione, sed et illis, qui sectantur
 vestigia fidei, quod est in praeputio patris nostri abrahae,

ad Rom. 2. 30.

e Rom. 4. 9.

§ gen. 17. 20.

g. math. 2. 9.

non enim per legem promissio abrahae et semini
 eius facta est, sed per justitiam fidei. igitur non
 vultis dicere intra vos: saltem habemus abraham
 quoniam potens est deus de equis suscitare filios
 abrahae. sed si filii abrahae estis, opera abrahae
 facite.

h. joan. 8. 39.

N. 91.

Ex hac doctrina sequitur primo. legem moysaica
 non differre à lege naturali, quia quod juda per
 legem scriptam fecerunt, etiam gentes per legem
 naturalem facere potuerunt et debuerunt: quia
 unus est deus, qui justificat circumcissionem ex
 fide, et proputium per fidem, nisi quod provari-
 catio judaeorum major peccatum fuerit, quia maj-
 orem cognitionem eius ex lege scripta habuerunt.

N. 92.

i galat. 2. 22.

h. galat. 5. 6.

2do, quia scriptura omnia conclusit sub peccato,
 ut promissio ex fide Jesu christi daretur credentibus
 ideo in christo Jesu neque circumcisio aliquid valet,
 neque proputium, sed fides, quae per charitatem operatur,
 unde vel maxime errant, qui credunt, circumcissionem
 institutam fuisse ad delendum peccatum originale.
 circumcisio enim non erat signum gratiae, sed sig-
 naculum fidei justitiae fidei, quae erat in proputio
 abrahae. nam si hoc verum esset, deus seminis nullo
 remedio pro hoc peccato providisset finit et gentibus,
 providens autem scriptura, quia ex fide justificat
 gentes deus, pronuntiavit abrahae: quia bene-
 dicentur in te omnes gentes. igitur qui ex fide sunt
 benedicentur cum fidei abrahae, quia qui ex
 fide sunt, et sunt filii abrahae, sive circumcisi sint
 vel in proputio.

e galat. 2. 8.

Circumcisio ergo erat tantum signaculum iustitiae
fidei abrahae, et ideo instituta est, ut posterius eius
ipso signati semper recorderentur iustitiae fidei abrahae
suis, ut ipsum in hac fide imitarentur. fuerunt si-
quidem plures sancti et iusti homines, ut Henoch, Job,
qui circumcisi non erant, qui tamen omnes per fidem
tantum in aeternam salutem facti sunt.

Est igitur Lex Moysis eadem Lex, quam obser-
vare debebant homines in lege naturae, quia utriusque
regis auctor est Deus, qui in suis decretis non mutatur.
Dein homines isti creaturae Dei erant, sicut et posterius
creati quosque erant ad salutem aeternam,
ergo omnia scire debebant, quae ad cultum di-
vinum, et salutem suam scire necessaria erant.
Et licet fortassis illorum Lex scripta non fuerit,
habuerunt tamen prophetas, qui ipsos in omnibus
instruerent, et de peccatis commisis arguerent.

sic prophetavit eis septimus ab Adam Enoch
dicens: ecce venit Dominus in sanctis millibus
suis, facere iudicium contra omnes, et arguere
omnes impios de omnibus operibus impietatis
eorum, quibus impiè egerunt, et de omnibus dicitis,
quae locuti sunt contra Deum, peccatores impii.
sic postea gen. 9. prophetavit et Noe, et peniten-
tiam per centum annos predicavit. iam si Legem
non habuissent, ad quid ista predicatio? ubi enim
non est Lex, non est etiam peccatio.

N. 53.

in Jud. v. 14.

